Авар мац1   10 класс

Тема:Причастие.

1.Гьаб правило ц1але ва рак1алде ч1езабе:

Глаголалъул лъугьараб **прилагательноялда причастие абула:**

БАЯН:**Прилагательноялги причастиялги рат1а гьаризе зах1малъула.Гьединлъидал лъазе ккола:**

а)Прилагательноялъ бихьизабула предметалъул ч1араб хасият-сипат.

б)Причастиялъ загьир гьабула заманаялъ предметалъе лъугьараб ишалъул хасият-сипат.

2.Х1алт1и

Ц1але.Прилагательнояздасан причастиял лъугьинарун хъвай:

Прилагательное	**Причастие**
Борхатаб гъвет1	Борхалъараб гъвет1
Хъах1аб шал	…
Къокъаб т1имугъ	…
Басрияб халича	…
Ч1ег1ераб ц1ибил	…
Г1урччинаб т1амах	…
Бецав чи	…

3.Предложениялда жаниб причастие бук1уна:

а)Определениелъун.

б)Г1адатаб сказуемоелъун.

в) Составияб сказуемоялъул ц1арулаб бут1алъун.

4.Кицаби ц1але.Гьанир ругел причастиязе суал лъе.Предложениялда жаниб кинаб членлъун гьеб ккун бугебали щибаб предложениялда хьолбохъ хъвай.

Туркидул кири гьеч1еб,коч1ол х1акъ гьеч1еб.(……………………………….)

Абураб раг1и-рехараб ч1ор.(……………………….)

Т1егьалареб гъот1оца пихъ кьоларо.(…………………….)

Причастияб сверел.

Жинда бараб цо яги чанго раг1игун бугеб причастиялда абула причастияб сверелилан.

М и с а л:Рогьалилъ баккараб бакъ марк1ач1оде т1ерхьуна.(Ч1анк1а)

БАЯН:Предложениялда жаниб причастияб сверел цо суалалъе жаваблъун бач1уна ва предложениялъул цо членлъунги бук1уна:

***1.Ц1але.Причастиял сверелал рате ва рат1а росун хъвай*.**

Жиндирго напсалдаса чияде рег1уларев,
Чохьой г1оло х1алт1улев х1алихьат нахъег1ан те.
Чвантил к1ал г1ат1идасе к1вараб кумек гьабулел,
Ришваталъ г1орц1уларел бац1ал т1аса хъирщуге.(Ц1.Х1амзат)

2.Хъвай.Причастиял сверелабазда гъоркь к1ич1-к1ич1араб х1учч ц1ай,кколелъуб запятая лъе.

Талих1 бихьуларищ хъах1миккиялъул.
Ракълил байрахъалда сурат бахъараб. (З.Х1)
Заманаби рук1ана рак1алдаса унарел.

Причастиялъул заманаби.

1)араб заман;
2)бач1унеб заман;
3)г1ахьалаб заман;

3.Гъалат1 биччач1ого коч1ол мухъал ц1але.Причастиял рате.
Кеч1 рек1ехъе ц1ализе лъазабе.

Васа-вакун т1агъур лъурав,
Т1аргъиниве хъивихъарав,
Хъатиниве гевегарав,
К1игоявгун щурщударав,
Щугоявгун векерарав,
Векерун куй босарав,
Керен ч1ван оц босарав.